

טיב הקהילה

ב"ד

יושב
כ' כסלו תשפ"ה

המסע לפי אופק דושימי

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"ג 4:04
מוצ"ש 5:20
ר"ת 5:57

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א' 8:18 | סו"ת א' 9:24
סוק"ש ב' 9:03 | סו"ת ב' 9:54

המסע לפי שיעור הורף

גיליון מס':
762

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

מיעוט ההשתדלות בערך הבטחון

מסבבת שיהיה ביכולתו של האדם לתקנם הוא לך לשונו: 'איתא בזהר הקדוש (חלק ב דף קלד.) 'אית קץ ואית קץ, היינו קץ הימין הוא מסטרא דטוב וקץ הימין הוא מסטרא דקליפה חזאת ידוע בעת שפתח יוסף החלום לשר

המשקים נתנסה בנסיון הבטחון, אם בטחוננו חזק בהש"ת לבדו להצילו מן הבור, ובשביל שלא עמד באפס מה בנסיונו, ובטח על שר המשקים באומרו 'כי אם זכרתי אתך' (בראשית מ יד) לזאת שלט עליו ר"ל קץ הימין הנזכר לעיל עוד שנתיים ימים. והוה פירוש הכתוב 'יהי מקץ שנתיים ימים' דייקא.

הנה מדרך הקדוש ברוך הוא כשמנסה הצדיק ואינו עומד חלילה בנסיונו, והצדיק מתחרט על זה מאד שלא עמד בהנסיון, אזי מנסה אותו השם ברוך הוא עוד הפעם באותו ענין עצמו, אך בנסיון יותר גדול מזה.

לזאת כשראה יוסף הצדיק שעשה שלא כהוגן, והתחרט מאד על זה אז תיכף נזדמן לו מן השמים לנסיון יותר גדול, ובאותו ענין עצמו, היינו שנקרא יוסף לעמוד לפני פרעה מלך מצרים ולפתור לו הלומה. ובאם ח"ו רימו יוסף לפני פרעה מענינו באפס מה, אז לא היה לו חלילה תקומה, כי הנסיון הלז גדול יותר מן הראשון בעמדו לפני המלך בעצמו.

אך יוסף הצדיק אחז דרכו ואמץ לבבו בבטחוננו ועמד בנסיון השני כעמוד הברזל, לבל ירמו שום רמז להמלך מענינו, ובטחוננו היה חזק בהש"ת שבהאי יעוזה, ובזו הרגע נפלו והרחיקו ממנו כל בחינת קליפת הנ"ל הגרומים בקץ הימים.

הוא שאמר הכתוב (בראשית מא לה): 'זיאמר פרעה אל עבדיו פרעה נקרא ראש הקליפות, אמר אל כחותי הרעים' הנמצא כו"ה באם הנמצא איש כזה שבטחוננו רק בהש"ת לבדו בלי שום תערובות בשר דם תדעו שזוהו האיש אשר רוח אלקים בו ותרחיקו עצמכם ממנו, ואין לכם שום רשיון לקרב אליו עכ"ל.

היוצא מכל האמור שענין ההשתדלות הוא לפעמים מצוה ולפעמים עבירה, וכל אחד צריך לבחון בעצמו עד כמה הוא חיובו בהשתדלות, ואם בכלל, כי כגודל הבטחון כך יש למעט בהשתדלות, וכפי שמסופר על מרן הבעש"ט, שפעם הוצרך למעות ולשם השתדלות הקיש על חלון ביתו של אחד האמידים שבעם והלך לו. הלה הבחין תיכף כי זה המקיש לא היה אחר ממרן הבעש"ט, ויצא ורדף אחריו ושאל למבוקשתו, ואמר לו הבעש"ט שהוא זקוק למעות, וביקש הלה לדעת למה אם כן לא נשאר על עמדו עד שייצא בער"ב לשאול לרצונו, וענה הבעש"ט ששיער בדעתו שלצורך השתדלות אין הוא זקוק ליותר מזה, וכיון שכבר עשה מה שצריך פנה שוב לדרכו.

גם על הרבי רבי זושא מאניפולי ז"ע מסופר שלשם השתדלות לא עשה שום מעשה רק הוציא מפיו כמה מילים: 'זושא איז הונגעריג! [= זושא רעב!] הרי לנו מכל זאת שהשיעור להשתדלות הוא לכל אדם כפי סאת בטחוננו.

ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו: (מ כג) ופירש"י: וישכחהו - מפני שתלה בו יוסף בטחוננו לזכרו, הוזקק להיות אסור עוד שתי שנים שנאמר (תהלים מ ה) אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל הרבים, ולא בטח על מצרים הקרוים (ישעיה ל ז) רהב:

בראיה שטחית אי אפשר להבין את תוכן דבריו של רש"י שתחילתו וסופו סותרים זה את זה, שהרי בתחילה הביא שנגעש יוסף והוזקק להיות אסור בבית האסורים עוד ב' שנים מפני ששם בטחוננו בשר המשקים. ואחר כך מביא הוכחה לדבריו ממאמר הכתוב 'אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל הרבים ומייחסו אל יוסף, שלא בטח במצרים הקרוים רהב. הרי לנו מכאן סתירה במקום הוכחה?

אולם כשנדייק היטב בלשונו של רש"י נבין את העומק שבדבריו. דהנה לא אמר במפורש 'מפני שבטח בשר המשקין לזכרו, אם כן אין הכרח לפרש שהכוונה היא על שר המשקין, ויש מקום לומר שהכוונה היא כלפי הקב"ה, והרי זה כמי שדיבר בקצרה מבלי לפרש את המובן מאליו, וכדמצינו לפעמים שאנשים מדברים בלשון קצרה ובמקום שיאמרו 'מצפים לישועת ה' הם אומרים 'מצפים לישועתך, כשמובן מאליו שכונתם היא כלפי ה' שרק הוא זה שביכולתו להחיש ישועה, כמו כן כשאומרים 'לה' בו בטחוננו הכוונה מובנת מאליה היא למי שצריכים לקוות אליו.

אולם יוסף היה סבור שבנוסף לבטחוננו מן הראוי שיעשה גם איזה השתדלות, שהרי גם בואת חפץ הש"ת וסבור היה שלכך הזמין הש"ת לפניו את 'שר המשקים' כדי שתהיה ביכולתו לעשות השתדלות על ידו, ונמצא שגם ההשתדלות היה כחלק בלתי נפרד מאמונתו ובטחוננו. מאחר שסבור היה שבואת חפץ השם, ויתפרש לפי זה דברי רש"י: 'מפני שתלה בו יתברך יוסף בטחוננו, בצירוף השתדלות לזכרו, כלומר, שסבור היה יוסף שבטחוננו תלויה ועומדת גם בעשיית איזה השתדלות כדי שיהיה זכור אצל בוראו.

אולם האמת הוא שלא היה יוסף זקוק להשתדלות כלל, כי לרוב צדקות וקרבתו אל הש"ת כבר זכה למידה מרובה של בטחון, וזוהו הכה בלבד כבר היה ביכולתו להמשיך ישועתו, וכיון שכן היה ההשתדלות נחשבת עבורו כחטא ועל כן נענש שנתוסף לו ב' שנים להיות אסור בבית האסורים.

ושפיר מובן לפי זה מה שמוכיח רש"י מהנאמר בתהלים על יוסף ששם בטחוננו בהש"ת ולא בהמצריים, ולכן לא נענש כי אם על ב' שנים על ההשתדלות היתרה, ואילו היה שם בטחוננו על המצרי, היה עונשו פי כמה, ומי יודע אם היה זוכה לחירות כלל.

אגב מן הראוי להעתיק את המובא בספר 'לקוטי מדר"א' להרה"ק רבי אהרן מקארין ז"ע (ופרשט מקץ על מאמר הכתוב 'יהי מקץ'), שיוסף תיקן זה הפנים אחר שריצוהו מן הבור, ומן הראוי להעתיק דבריו, כי יש בכך תנחומים לכל המכשולים שההשגחה העליונה

טיב המערכת

נבאת וצדי ולט *

בכפר קטן חי יהודי זקן שהיה לו בן צעיר וגם סוס, יום אחד ברח הסוס מהאורוות, באו אנשי הכפר לזקן ואמרו לו: 'כמה שזה רע, אמר להם הזקן 'מניין לכם שזה רע? לסחרת חזר הסוס ויחד עמו באו עדד שלם של סוסי בר, הזקן ובנו פתחו את דלת האורוות וכל הסוסים נכנסו, באו אנשי הכפר ואמרו 'כמה שזה טוב, אמר להם הזקן 'זמי אמר לכם שזה טוב? יום אחר כך ניסה הבן לרכב על אחד מהסוסים והוא שבר את רגלו, באו האנשים לזקן ואמרו לו 'כמה שזה רע, אמר להם הזקן 'מי אמר לכם שזה רע? אח"כ באו אנשי הצבא ולקחו לצבא את כל הצעירים, אבל את בן הזקן לא לקחו כי רגלו היתה שבורה, ורבים מאותם חיילים שנלקחו לא חזרו בחיים מהמלחמה... אז מניין לנו מהו טוב ומהו רע?

יוסף הצדיק נשלח ע"י אביו לראות את שלום אחיו, ובדרך 'קרהו אסוף, במבט ראשון נראה שקרה לו דבר רע, אבל התורה הקדושה מספרת לנו על הישמעאלים שלקחו אותו ו'גמליהם נושאים נבאת וצדי ולט, ורש"י מסביר לנו 'למה פרסם לך הכתוב את משאם? להודיע מתן שכרם של צדיקים שאין דרכן של ערביים לשאת אלא נפט ועטרון שריחן רע, ולזה נזדמנו בשמים שלא יחזק מריח רע, והשאלה נשאלת מאליה, בשעה שיוסף נמכר לעבד, מעניין אותו אם גמליהם של הישמעאלים נושאים נפט או בשמים? הוא בכלל מסוגל לשים לב להבדל? מה לי נפט מה לי בשמים? הוא רוצה הביתה, לאבאו

הש"ת רוצה להראות ליוסף הצדיק: אני נמצא אתך, וגם אם אתה חושב שקורה לך דבר רע, דע לך שזה לא כך, אולי אם תתבונן יותר לעומק, תראה תרית ותבין שאין כאן נפט, יש כאן בשמים אף אנו גם אם נראה שקורה לנו דבר רע, נזכור תמיד שמאחורי כל הדברים עומד אבא שלנו שרוצה רק בטובתנו ואין שום רע יוצא מאתו יתברך, ואם נתבונן היטב נראה שזוהו לא נפט, זה בשמים.

(ע"פ טיב תורה-וישב)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 100024-0534

טיב
ההודעות

י"ד תמוז ה'תשפ"ה | יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

הדלקת נר חנוכה

נוסח הברכת ודיניהם

א. המדליק בליל ראשון מברך שלש ברכות להדליק נר חנוכה שעשה נסים ושהחיינו. ומליל שני והילך מברך ב' ברכות להדליק נר חנוכה ושעשה נסים

(ש"ע סי' תרע"ז סעי' א' ב')

ב. בגמרא ובפוסקים איתא נוסח הברכה "להדליק נר של חנוכה" וכ"כ מהרש"ל, אלא שכתב לומר "שלחנוכה" במילה אחת והעולם אין נוהגין להקפיד בזה

(ס"ב סק"א)

אמנם מנהג החסידים ע"פ האריז"ל לומר "להדליק נר חנוכה" ואע"ג דבגמרא שבת נוסח הברכה "להדליק נר של שבת" מכל מקום בחנוכה מברכין "להדליק נר חנוכה" כדי שיכוין המברך בראשי תיבות נח"ל, שהוא שם קדוש הרמוז בראשי תיבות נוצר חסד לאלפים ובראשי תיבות פסוק נפשינו חכמה לה, שגם הם ניצולו בשביל שבטחו בהשם יתברך וציפו לישועתו (ב"א חנוכה ס"ב)

ו"א הטעם משום שנה חנוכה אסור להשתמש לאורה, ולכן אנו אומרים "נר חנוכה" להורות כי הנר אינו כי אם למצות חנוכה, מה שאין כן בנר של שבת דשם הכוונה לנר שאנו משתמשים בו ונרו יאיר לתועלתנו וזה הנר המאיר הוא של שבת (ברכ"י סק"א)

ג. בברכת שעשה נסים יאמר בזמן הזה ולא בזמן הזה. ובברכת "שהחיינו" והגיענו לזמן הזה יאמר הלמ"ד בחי"ק ולא בפת"ח (ס"ב ס"ג)

ד. מברך כל הברכות הללו קודם שיתחיל להדליק בין בלילה ראשונה ובין בשאר הלילות כדי שיהיו הברכות עובר לעשייתן (ס"ב וס"ב סק"ד)

ה. הדליק נר חנוכה ושכח לברך, אם נזכר קודם שגמר להדליק את כולו, יכול לברך אז כל הברכות אבל אם לא נזכר עד לאחר שגמר להדליק לא יברך רק ברכת שעשה נסים ושהחיינו (ס"ב ס"ה)

ו. אם לא יברך שהחיינו בלילה ראשונה ונזכר לאחר שהדליק, לא יברך עוד בלילה זו, אלא יברך בלילה אחרת בשעת ההדלקה, ואם אירע זה בליל שמיני ששוב לא יוכל לברך שהחיינו צ"ע אם יברך אחר ההדלקה (ס"א וס"ב וש"ע ע"י ש"ס)

ז. מי שהיה ביום ראשון בדרך ולא הדליק נר חנוכה מפני שסמך על אשתו שמדלקת עליו בביתו, כשמגיע לביתו ביום שני ומדליק אינו מברך אז שהחיינו, דמה שהדליקה אשתו מתאמול נחשב כמו שהוא עצמו היה מדליק ומברך (ס"ב שם סק"ז)

ח. לא יסלק ידו אחר הברכה עד שידליק רוב הפתילה היוצא מן השמן (ב"ה"ל סי' תרע"ג ד"ה הדלקה)

ט. מברכים ומדליקים מעומד כדין כל ברכת המצות.

י. בשעת הברכה צריך להחזיק הנר דלוק כדי שיהא עובר לעשייתו ולא עובר דעובר.

יא. אם לאחד שבירך ראה שעדיין לא הניחו את השמן בתוך המנורה אין צריך

מתקנת ימי החנוכה אנו למדים גדול הערך של מצוה אחת

קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה

בתוך ההיכל פנימה ולא בחצר בית המקדש, ולמה אמרו והדליקו נרות בחצרות קדשך.

אלא מתוך מרמז ורמז החתם סופר ז"ע (הרש"ת חנוכה שנת הקצ"ב) כי אין בימים כתיקונם הדליקו את הנרות במקום הראוי לזה, דהיינו בתוך ההיכל פנימה, אבל בשעה שנגברו בית חשמונאי ושבו לבית המקדש, נוכחו לדאות שכל כך טימאו היוונים את ההיכל ומלאו אותה בגלולים עד שלא יהא סיפק בידם לטהר ולבער משם את הטומאה עד שיגיע זמן ההדלקה, לכן שינו הפעם להעמיד את המנורה בחצר בית המקדש ושם הדליקו את הנרות.

ומעיקר הדין אין איסור בדבר, כפי שכתב הרמב"ם בהלכות ביאת מקדש (פרק ט הלכה ז): "הדלקת הנרות כשירה בזרים לפיכך אם הטיב הכהן את הנרות והוציא לחוץ מותר לזר להדליק", וכך אכן נהגו לאחר הניצחון, שהוציאו את הנרות לחוץ להדליק בחצר ההיכל, ודבר זה מדויק היטב בלשון שתקנו החכמים אחר כך באו בניך לדביר ביתך, ופינו את היכלך וטיהרו את מקדשך, והדליקו נרות בחצרות קדשך, דמאחר שהיו טרוחים לטהר את ההיכל ולפנותו מן הטומאה, לפיכך הדליקו את הנרות בחצרות קדשנו.

על ידי כך נתגדל ונתקדש שמו יתברך בעולם כי אילו הדליקו את המנורה בתוך ההיכל לא היו רואים את הנס רק הכהנים משרתי ה', אבל לאחר שהוציאו את המנורה אל החצר נתגדל ונתקדש שמו יתברך בעולם שראו הכל את גדל הנס, שמיאלו המנורה עם שמן בשיעור של יום אחד דלקו הנרות לשמונת ימים ולזכר אותו הנס תיקנו חכמינו לעשות פרסומי ניסא ולהדליק את הנרות של חנוכה בפתחי החצרות מבחוץ, כן ביאר בחתם סופר.

גם אנו לענייננו יכולים להוסיף על יסוד דבריו, שמה הטעם שהדליקו הנרות בחצרות קדשך ולא בתוך ההיכל, היה בכדי להראות גדול יקרת המצוה, לאחר שבעונותינו הרבים שלטו הרשעים בבית המקדש נבצר מאתנו לקיים מצוה זו, והנה ברגע הראשון שהזדמן לנו שעת הכושר להחזיר עטרה ליושנה, לא התמהמהנו, אלא חזרנו לקיים את המצוה ברוב עם הדת מלך לעיני כל ישראל, להראות חיבת וחיבוב המצוות.

נרות דלקו כל הלילה אפילו במקום הרחוק

על פי יסוד זה מתוך החתם סופר את קושיית הבית יוסף ה"דועה (וא"ח סימן תרע"ג) למה קבעו חכמים שמונת ימים, הלא הנס היה רק שבעה ימים כי ביום הראשון מצאו פר שמן כדי שיעור הדלקה של לילה אחת, ומה נס אית ביה.

אלא אומר החתם סופר דבר נפלא, דהנה ידוע שנה הדולק באוויר הפתוח יונק יותר שמן מנר הדולק בפנים כי הרוח שולט בו ונושב על השלהבת, ואותו פר אחד של שמן שמצאו לא היה בו שיעור הדלקה אפילו ללילה הראשון, כי את הפכים מיאלו בשיעור מצומצם כדי להדליק בתוך ההיכל שהוא מקום מכוסה, ועכשיו שהדליקו את המנורה בחצר הפתוח נצרכו בדרך הטבע לעוד שמן, ואף על פי כן אירע הנס ודלק כל הלילה לפיכך קבעו שמונה ימים של חנוכה, כי אכן כל שמונת הימים היו בכלל הנס.

דבר זה מדויק היטב בהמשך לשון התפלה: והדליקו נרות בחצרות קדשך, וקבעו שמונת ימי חנוכה דמאחר שהדליקו הנרות בחצרות קדשך במקום הפתוח ולא בתוך ההיכל פנימה, לפיכך קבעו שמונת ימי חנוכה, כי גם ביום הראשון דלקו הנרות בנס.

בטעם הדבר למה קבעו חכמינו ז"ל את ימי החנוכה להיות ימים של שמחה והלל, איתא בגמרא ושבת (כ"א): "מאי חנוכה דתנו רבנן וכו', שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פר אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה".

משמע מזה, שכל העניין שנקבעו ימים אלו לכל הדורות כולם להיות יום טוב בהלל והודאה, הוא רק משום שזכו לחדש את מצוות הדלקת הנרות בבית המקדש לאחר שהיוונים ביטלו למשך תקופה ארוכה.

ולהשמיענו בא את יקרת וגדל מעלת המצוות ואפילו של מצוה אחת בלבד, שהלא מצוות הדלקת המנורה הוא רק מצוה אחת מתוך כלליות התרי"ג מצוות, ובכל זאת אנו רואים את גדל העסק והיום טוב שקבעו על חידוש המצוה היחידה הזאת, ומתוך כך נדע להעריך אל נכונה ולייקר ערכה וחשיבותה של כל מצוה ומצוה בפני עצמה, עד כי ראיה ההתחדשות של מצוה אחת לעשותה להלל ויום טוב.

היפר קליפת היוונים שביטלו רק כמה מצוות

מאובי החכמה, ומהם ומתמנה נוכל להשיג את ההשפעה הכבירה של קיום מצוה אחת, ולהיפר, את גדל ההפסד והמגרעת של אי קיום או זלזול במצוה אחת.

שהרי היוונים לא גזרו שמד על כל התורה כולה ותרי"ג מצוותיה, כי מלבד שלש מצוות של שבת מילה וחדש לא ביטלו מישאל את שאר המצוות. וצריך להבין מה הייתה כוונתם הלא אם רצו לבטל את כל התורה והקדושה היו צריכים לאסור על קיום כל התרי"ג מצוות. אין זאת אלא שבכוח טומאתם ידעו את ההשפעה הכבירה לרעה הנגרמת מזלזול במצוה אחת, שמתוך כך בא לידי התרשלות בשאר המצוות עד כי סופו מי שיונה ח"ו.

לפיכך, מדה כנגד מדה, בשעה שנגברו בית חשמונאי על היוונים והצליחו לחדש המצוה של הדלקת הנרות עשו מכך עסק גדול, לידע ולהודיע את ערך מעלת המצוות אפילו של מצוה אחת היפר טומאת היוונים שרצו להכניס זלזול וקריחות בכמה מצוות אחדות.

בכך הודיעו לנו חז"ל כי התורה כלולה משלמות של תרי"ג מצוות, שבהיסור מצוה – אפילו אחת – תחסר משלמות המצוות, מאידך גיסא, בקיום כל אחד ואחד מן המצוות הירוה משלים את כל המצוות כולם בתכלית השלמות, עד כי ראיה כל מצוה ומצוה בפני עצמה שנועשה בגינה יום טוב ועסק גדול.

והדליקו נרות בחצרות קדשך

עוד יש לומר, דרק משום שנחפזו כל כך לחדש את מצוות הדלקת הנרות ולא התמהמהו אפילו יום אחד נתפרסם הנס כל כך בעולם ויובן על פי מה שדקדק הגאון הקדמון רבי יעקב גינבורג זצוק"ל (ודע יעקב ע"פ שבת כ"א) בסדר הנוסח שתקנו חכמים לומר בתפלת ועל הנסים שכך נאמר בו: "ואחר כך באו בניך לדביר ביתך, ופינו את היכלך וטיהרו את מקדשך, והדליקו נרות בחצרות קדשך". והלשון תמוה במקצת, שהלא מקום ההדלקה היה כידוע

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

הסכת ושמע ישראל

במהלך שהותי במירון, אבד לי מכשיר שמיעה יקר שנרכש אך לפני כשבוע בלבד.

לא נעים לאבד מכשיר שאתה צריך אותו לשמיעה, ובפרט ששווי אלפי שקלים בטווח זמן כה קצר. בעודי מהרהר בדבר האבדה ונסיון איתור המכשיר, פנה אלי יהודי שהגיע במיוחד למירון מחו"ל כדי לחגוג 'הלאקה' לבנו אצל הרשב"י וביקש ממני לגזור לבנו משעורת ראשו כנהוג.

שאלתי את אבי הבן אם יש לו מיני מתיקה כדי לשמח את הילד ושלא ייבהל, האבא השיב בשלילה. תוך כדי דיבור שלף יהודי שעמד לידי חופן של מיני מתיקה ושם בידי.

התרגשתי מעצם העובדה שמכל היהודים בחצר הרשב"י במירון עמד לידי היהודי הזה ושמע את השיחה ודאג לתת את הממתקים, אין הדבר כי אם יד ה' בהשגחה עליונה, ואז חשבתי בליבי: "כשם שהאיש הזה בעל הסוכריות היה בהשגחה פרטית, כך גם איבוד המכשיר שמיעה הינה בהשגחה פרטית!!!"

הסיפור עודד את מצב רוחי ושימח אותי מאוד. שהרי הקב"ה עושה לנו רק מה שטוב לנו והכל בהשגחה מופלאה. צריך לדעת שלא רק מתי שאנחנו מבינים שטוב לנו זה בהשגחה אלא גם מה שנראה לנו כלא טוב, זה גם בהשגחה מופלאה!!!

יצחק פלמאט: א"י
- > * < -

מציץ מן החרנים

ירדתי מהבית לרכב תוך כדי שיחה בפלאפון עם אחי. כיוון שהשיחה הייתה בשיאה המשכתי לשוחח למרות שהתחלתי לנסוע. באמצע השיחה נגמרה לי הסוללה בפלאפון והנחתי את המכשיר בכיסא שלידי. באותו רגע שהנחתי את המכשיר קלטתי שוטר מתחבא מאחורי אוטובוס, ורק ראשו מציץ כדי לתפוס נהגים שמשוחחים בפלאפון או שנוסעים ללא הגורר...

הודיתי לה' על החסד שגמל איתי למרות שאני יודע שצריך להישמע להוראות החוק שמציילות חיים, אבל אף על פי כן ניצלתי מקנס בטוח!!!

יצחק פלמאט: י"ג
- > * < -

הפענוץ לכותב את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזן לשלוח אל ר' שפתה סמואל נפקס: 15326517922 או אל: o.y.wines@gmail.com

בדרכי אבות

יושב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ קנען (לג, א)

ומבקשים על הבנים ועל הצאצאים שילכו בדרכי אבות ושיצליחו בתלמודם.

וממחשבה למעשה מאותו יום עמד לו האב במשך שעה ארוכה מדי בוקר בעת 'ברכות התורה', כשהוא בוכה ומתחנן ומתחטא לפני קונו ושופך דמעות רבות שיפתח הש"ת את לב בנו והצלחתו בתורה ולעלות על דרך המלך.

ואכן, לא יאומן כי יוסף, כאשר בתוך זמן קצר התרחש הפלא העצום ובפתאום ללא שום הסבר טבעי נפתחו ליבו ומוחו של הנער להבין ולהשכיל בתורה עד מהרה החל ללמוד בשקידה והתמדה עצומה. אורה של תורה החל לזרוח בקרבו, וזכה להרגיש את ערבות מתיקות התורה, ובתקופה קצרה נעשה לאחד מן העילויים המצוינים שבישיבה הקדושה.

- > * < -

אספרה נא בפניכם טיב עובדא אחת, שממנה נוכל ללמוד כיצד קיום מנהג אבות של הלכה קטנה אף שלא במתכוין, הצילה נפש איש ישראל רחוקה מרדת שחת וזכה בזכות אותה דבקות בדרכי אבות לשוב אל כור מחצבתו בתשובה שלמה.

מרוך הגה"ק בעל ה'מנחת אלעזר' ממנוקאטש וצוק'ל, הודמן פעם לנסיעה ארוכה ברכבת.

לא הרחק ממנו באותו קרון ישב לו אדם גלוי ראש שהיה נראה כמו גוי גמור לכל דבר, ובמהלך הנסיעה הוציא מתוך תיקו את ארוחתו ופרסה על גבי השולחן. הוא הניח על המפתח הקטנה פרוסת לחם ולאחר מכן שלף מן התיק חתיכת 'קניק' בשר פיגולים של דבר אחר רח"ל, ושוב הוציא פרוסת לחם נוספת והניחה מעל הנקניק כדי 'לסגור' את הסנדוויץ' כראוי. ולאחר שהכל היה מוכן לפניו, החל חותך מן הסנדוויץ' חתיכות חתיכות, וביקש להתחיל היישר בסעודתו הדשנה.

לפתע לבשה את הרה"ק ממנוקאטש רוח קנאה, כאשר ביושבו מן הצד עקב אחר מעשי האיש ותהלוכותיו, הוא פנה לאותו אדם והעיר לפניו: טייערע יוד! [יהודי יקר] אסור לך לאכול זאת! כיצד מעז אתה לעבור בשאט נפש על איסור חמור שבתורה?

אך הלה עשה עצמו כמתעלם והפטר בבת שחוק אל הרב, מדוע מעלה הרב על דעתי כי יהודי אנכי! ותיכף רצה להמשיך אל אכילתו. אולם הרבי הקדוש שהיה מפורסם באש הקודש אשר בערה בקרבו המשיך במחאתו באיש, והזהירו על חומרת כשלונו שוב ושוב. ואף הטיב להסביר לו מדוע חזר הוא על תוכחתו כמה פעמים הגם שרואה שאין מחאתו פועלת כלום - לפי שכך מצווים אנו בתורתנו הקדושה (בבא מציעא לא.): "הוכח תוכיח את עמיתך (ויקרא יט, יז) - אפילו מאה פעמים!"

הרבי לא נח ולא שקט, והוסיף להטיף לו לאותו אדם מנהמת ליבו: הרי איש ישראל קדוש אתה! ותדע לך נאמנה מה שהורו לו רבותינו ז"ל (סנהדרין סד.) "ישראל אף על פי שחטא ישראל הוא", וכבר הוזכרו החכם מכל אדם בספר קהלת (יא ט) "ועל הכל יביאך האלוקים במשפט!"

דבריו של הרבי שנאמרו ברגש רב וניכרה מהם דאגתו וחרדתו העמוקה לנשמתו של האיש, חדרו כנראה עמוק אל תוככי לבבו, כאשר פתאום נשבר לבבו הקשה ובסערת נפש השליך את כל ארוחתו לאשפת, תוך שהוא פורץ בבכי נסער.

הוא קם ממקומו בסערה וניגש בפיך ברכים אל הרבי הקדוש, ושאלו כיצד זה הצליח לזכות בו כי יהודי הוא לאחר שמהו עידן ועידנים טובא כבר נדרחק מאוד מיהדותו, עד שאף אחד מידידיו ומטכריו יודע כלל שהוא יהודי?

חבקו הרה"ק ממנוקאטש ונשקו על ראשו, והסביר לו בנעם שפתו: כאשר הסתכלתי בסדר הכנת ארוחתך, שמתי לב שאינך נוהג לנגוס מן הפת עצמו, ואינך מחזיק את כל הסנדוויץ' כולו בידיך לקרבו אל פיך, אלא התכת לך עם הסכין חתיכות חתיכות קטנות. - מתוך כך הסקתי שאיש יהודי אתה, ומנהג זה שבידך אינו אלא מדרכי אבות! שכן הנהגה זו מצויה רק אצל בני ישראל קדושים, כאשר כך נפסק בשולחן ערוך אורח חיים בהלכות הנהגות דרך ארץ שבסעודה (ס' קע ס"ו): "לא ישוך אדם פרוסה וינחנה על השולחן". - הנהגה זו, המשיך הרב, אינה מצויה כלל בין הגויים, כאשר מקורה היא בשולחן ערוך של היהודים... ומתוך כך הבנתי שאיש יהודי אתה, ומנהג זה שאתה נוהג בו הוא מדרכי אבות! בהיות שנוגדת להורים כשרים וישרים מעם בני ישראל והם שהחידו בך הנהגה טובה וישרה זו!

האיש נפעם עד מאוד, לנוכח חכמתם ורוח קדשם של חכמי ישראל קדושים וסיפר ברוב התפעלות שהכל אמת ויציב, ושלא נפל מאומה מדברי הרבי, כי אכן הוא נולד וגדל בבית יהודי כשר, אביו ואימו היו יהודים טובים ונאמנים לה ולתורתו. וכאשר חיו אביו ואימו רגילים תמיד לחתוך את הפת על השולחן ולאכול ממנה, ומעולם לא נגסו היישר מן הפת כמו הגויים התרגל אף הוא במנהג ישר זה. אבל בצוק העתים ובהתפוכות עולם שעברו על עם בני ישראל בעת מלחמת העולם הראשונה, פרק ממנו כבר

הפוך בעמוד הבא <

מה בא הכתוב ללמדנו כאן? - הלא יסוד מוצק הוא בתורתנו הקדושה 'מעשה אבות סימן לבנים'. וכבר ייסד הרמב"ן ז"ל בריש פרשת לך (וי ו) בטעם סיפור התורה את כל קורות האבות הקדושים שאין דברי התורה ח"ו כסיפורים בעלמא, אלא הם לסימן וללמד את הבנים מידות ודרכי חיים. כמו שכתוב בוורח הקדוש (ח"ג קמט): תיפה רוחם של האומרים שהתורה היא סיפור דברים בעלמא, ואם כן עלינו להבין ולבאר מה מלמד לנו הכתוב כאן שהיה יעקב יושב בארץ מגורי אביו.

ברם העיקר הנלמד לנו כאן 'וישב יעקב' - היכן היתה לו 'ישיבה טובה ביישוב ובהשקט, 'בארץ מגורי אביו', כאשר ישב במושב אביו וארץ מגוריו, והתדבק בדרכי אבות ואורחותיהם. מה שאין כן בכל שאר כ"ב שנה שהיה בבית לבן לא התקיים בו 'ישב', שלא היתה שם ישיבתו טובה ונוחה. כמו שנטקס יעקב אבינו בלשונו בריש פרשת וישלח (לב ה) 'עם לבן גרתי', שהוא לשון של גירות, כדרך שאמרו השבטים לפרעה כשעזבו את ארץ נחלתם וירדו מצרימה 'לגור בארץ בננו' (בראשית מ, ד) הדגישו בזה שהיונם במצרים רק כמו 'גרים'.

וכל זה מחמת שעיקר מקום קביעותו של איש ישראל הוא רק במקום נחלת אבותיו, הולך בדרכיהם ועושה כמעשיהם. ולכן רק כשהיו יעקב אל בית אביו נאמר בו לשון 'וישב', לשון 'ישיבה וקבע' כי שם הוא מקומו ונחלתו בדבקות בית אבות.

לפיכך תפס הכתוב כאן בלשון 'וישב' דייקא, שהוא לשון ישיבה וישוב הדעת, ללמדנו שאין לו לאדם מנוחה נכונה בעולם רק כשמתנהג על פי דרך מסורת אבותיו. שאז נקרא בו 'וישב' יושב על מקומו איתן, כי זהו מקומו הנכון ושם שורש נשמתו ומקומו.

כמו שכתב רבינו הא"ר הקדוש (שער הכוונות דרושי עליונו לשבח דרוש א; פ"ח הקדמה לשער הפילה) שלא ישנה אדם מנוסה בית אבותיו, משום שישנם י"ב שערים בשמים וכל שבט יש לו שער מיוחד השייך לו, ושם נכנס על פי הנוסה המיוחד לו, ודרכו עולות תפלותיו למעלה. וכשמשנה מנוסה אבותיו הריהו מבלבל את השער, ונכנס בשער שלא שייך אליו, כי אין שם מקומו. [ויעוין נא בזה דברים כדרבנות בשו"ת חתם סופר חלק אורח חיים (ס' טו, ג), ובשו"ת דברי חיים (ח"ב ס' ח) וכל דבריהם כנחלי אש].

- > * < -

מעשה מופלא סיפר אחד מגדולי הרבנים המלמד לאדם דעת להתדבק תמיד בדרכי אבות ונודל השפעת האבות לבניהם ובני ובניהם אף לאחר כמה וכמה דורות, כאשר הולכים בדרכיהם ועושים כמעשיהם.

פעם בעת ישיבתי על כס ההוראה, סיפר הרב, כדי להורות לבני ישראל את דבר ה' זו הלכה, נכנס אל הבית הוראה איש יהודי נאמן, ובפיו שאלה קשה וסבוכה מאוד בהלכה. - ולאחר שהציג את שאלתו החמורה, הוסיף וביקש ממני בקשה מזהה מעט.

אבקשה נא מכבוד הרב, אמר האיש, לפסוק לי בבירור את ההכרעה הישרה שבשאלתך, מבלי לבקש ולחפש שום קולות או היתרים כלל וכלל, מחמת שהנני נכדו של גאון ישראל וקדושו הגאון רבי עקיבא איינר זצוק"ל!

הנימוק שהטעים האיש לבקשתו היה תמוה מעט, ושאלתי את האיש: וכי מה ענין ייחוסו הרם אל הגרע"א לשאלתך שבהלכה?

הסביר לי האיש את כוונתו, לפי שראיתי בספרי הקורות וכן מקובל בידי מאבותי, שזקני הגאון רבי עקיבא איינר זצוק"ל היה בוכה בדמעות שליש בתפלותיו בברכת התורה, כשאמר "ונהיה אנתנו וצאצאינו וצאצאינו וצאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך וכו'". והיה רגיל באותה שעה להרבות בתפילות ותחנונים ולשפוך שיח ערב על צאצאיו ויצאי ירכו, שילכו בדרכי טובים וישרים ושיהיו תלמידי חכמים ויודאי שמים. - לפיכך, סיים האיש, מחויב אני להשגיח ביותר שתתמלא שאלתו ובקשתו של אותו זקן אבי משפתנו, שלא אכשל החליה בשום נדנדו של חטא, ולכן ביקשתי שלא להקל בשאלתי בחיפוש היתרים שונים.

באחת מדרשותיו שנשא הרב בקהל רב, סיפר בין הדברים את טיב מעשה מופלא זה, אשר בדידה הוי עובדא. וסיים בדברי קדשו, את מלקח מוסר אשר ללמדנו מתוצאת טיב מעשה זה, שאנו רואים עד היכן מגעת דבקות איש ישראל בדרכי אבות, שגם לאחר עברו כמה וכמה דורות דבוקים בצאצאים באבותיהם. ועד היכן מגעת תפילותו ובקשתו של צדיק נשוגב זה, אשר עליונים ותחתונים וועדים ממנו, שאותה תפילה עדיין פועלת ומועילה שנים רבות לאחר מכן לזרעו אחריו, שיהיו יודאים ושלמים ונשמרים מכל סרך ונדנדו חטא.

בין קהל שומעי אותה דרשה חוצבת שנשא הרב ברמה, ישב לי יהודי אחד שבנו הנער התקשה מאוד בתלמודו, התוריים המסורים ניסו שישותו רבות לעזרו ולסייע בעדו, וכבר פירזו על כך הון רב, אך ללא הועיל. - עתה כששמע האב סיפור מדהים זה, החליט אף הוא לנסות דרך זו, ואמנם אינני רבי עקיבא איינר... הרהר האיש, לא מינינה ולא מקצתיה, אבל הרי הש"ת שומע ומקבל תפלת כל יהודי באשר הוא כנועד ובפרט כאשר מתחננים בדמעות

טיב הקהילה

מאת הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א



חדש

יוצא לאור בס"ד מדי שבוע בשבוע לכבוד שבת קודש

נבחרו מאד על נפשם והתקוממו כנגדו, שזה כבר זמן רב שאין הדבר מקובל חוקית כלל. הרי יש בזה משום עזר המת, ובזיון המת, ולעג לרש, וצער המשפחה וכו' וכו', זה ממש אסור גם על פי ההלכה היהודית – הם כמו כן חרדו מאד לשלומם, שכן משנתפס יהודי ברוסיה בעון חמור כזה של הברחה סחורה, העונש הקל ביותר על כך היה גירוש לארץ גזירה בסיביר. הרחוקה לעשרות שנים, ובמקרים רבים היה מסתיים משפט שבו גם בעונש מוות! – הם החלו לבכות ולהצטער על נפשם בדמעות שליש, והתחננו אל השומר שלא פריע להם באמצע לוויה כל כך מצערת וכואבת... הנח לו למת המסכן הזה... התחננו היהודים על נפשם בדמעות תנין... וכי לא מספיק לנו הכאב בעצם האבדה הגדולה למה להציק לנו כעת כשאנחנו כאובים ואבלים בעוד שמתנו מוטל לפנינו...

אבל מאום לא עזר להם ולא הועיל הרוסי הרשע אינו מוכן לוותר, ובעל כורחם ערך בדיקה יסודית במקום ומרר מאוד גילה איזו לוויה מצערת עוברת כאן לפנינו... על אחר הזמן פלוגת שוטרים שעצרה אותם מיד ולקחו את כולם עם סחורתם במכונת שחורה משוריית אל המבצר הגדול של בית המשפט בלינינגרד. לאחר שתדלנות מרובה, ופיזור הון רב לשוחד, והתרוצצויות רבות בין המשרדים השונים של טובי ראשי המדינה, הצליחו לשחרר את העצורים בקנס כפסי ענק בלבד.

כשחזרו היהודים אל עירם ניגשו באחד הימים אל שומר הגבול, ובשיחה שקשרו עימו שאלוהו את השאלה שהציקה להם מאוד, על מה ולמה החליט לפתאום לעוצרם דוקא באותה לוויה? מה העלה את חשדו דוקא כשהם עברו שם? הרי הם הילכו ממש כמו בכל הללויות הרגילות, ואפילו הצטיידו בארון עם טלית... הם חששו מאוד שמה היתה כאן איזה 'מסירה', ואולי אחד היהודים שידע על המרמה הוא שגילה את הסוד, ואם כן יש להעמידו לדין תורה, ולהטיל על ראשו את כל כובד הקנס.

אמר להם השומר, דעו לכם נאמנה שאף אחד לא גילה לי זאת, ולא מסרו עליכם כלום, לא היה כאן שום מידע מודיעיני מוקדם, ולא קיבלתי שום התראה. רק דבר אחד העלה את חשדי בכך מה רגיל אני לראות בכל הללויות העוברים כאן דרך השעה, אנשים בוכים ועצובים דמעות נשורות מעיניהם פה ושם לפעמים מחזיקים הם במטפחות שבידיהם לנגב את הדמעות. אבל כשאתם הגעתם עם הלוויה שלכם אל הבנתני בשום צער ובשום בכי, אדרבה הייתם זוחלים מעט ונראים כהולכים לאיזה אירוע טוב ומהנה, ולא ללוויה מצערת... המראה הזה העלה את חשדי מאוד, כשהתחלתם לבכות אחר כך, כביכול על המת המסכן, זה כבר היה קצת מדי מאוחר...

דעו לכם היטב, סיים השומר, אם הולכים אתם מפה בשמחה, הרי מובטח לכם שתחזרו בעצב ובדמעות על הקנס הגדול שתצטרכו לשלם... פנה אפוא רבי מיכאל בער אל האשה הבוכיה, ואמר לה באוני תלמידיו הרבים: דעי לך נאמנה, אם בוכים ומצטערים על חינוך הילדים בתחילת הדרך, ועל אף כל הקשיים הגלויים עומדים בעון ובגבורה בחינוך הקודש, ובשפיכת דמעות לב כמים כדי שימשיכו הדורות בדרכי אבות, הרי שבסופו של דבר כשהילדים גדלים שואבים מהם מלוא שמחה ונחת ככפלים, בחתונות יהודיות מלאות שמחה של מצוה, ונכדים ונינים זרע בך ה' הגדלים בקדושה וטהרה לשם ולתפארת.

אבל אם הסדר הפוך, שיוצאים אל מעבר דרך גבול החינוך בשמחה ובקלילות מחפשים שיהיה קל ונוח... ואין עמלים ומצטערים בעצמם גדול הבנים – הרי שלבסוף חוזרים משם בנינו ואנחנו ובכיה עמוקה על אובדן אלו הילדים, שעובים דרכי אבות ויוצאים לדעות בשדות זרים, עד כדי עזיבת העם היהודי לגמרי, רחמנא ליצלן!

והנה בלימודיו שם באותה אוניברסיטה ומעונותיה הכיר הבחור את הערלית הגיטעי, עד שהחליט עתה להתחתן איתה, רחמנא ליצלן! הרב הגדול, ברצונו לחנך את תלמידו שיקחו לימוד מוסר חי מדוגמת מקרה חמור זה, פתח בספרו עטמי מאירופה של הימים ההם...

וכה סיפר הרב, בסיומה של מלחמת העולם הראשונה, מצאה את עצמה ארץ פולין חצויה בין מלכות רוסיה הרשעה לממשלת פולניה החדשה, כשבתחילה עברו הגבולות אף באמצע חבל ארץ מיושב ולפעמים גם ממש בסמוך לעיירות שהיו פוזרות באלפיהם ברחבי הארץ הגדולה.

בעיירה אחת נקבע קו הגבול ממש בקצה העיר, כשכית הקברות השייך לאנשי אותה העיירה והיה קצת מרוחק ממנה, נשאר בתוך הגבול הרוסי. יהודי העיירה הצליחו עם קצת שתדלנות ועם לא מעט 'שוחד' בתלונות הנכונים... להגיע להסדר עם נציגי הממשל הרוסי, שבמקרה של לוויה לא יתאפשר לבני העיירה לחצות את הגבול, ולצאת עם מנין אנשים אל בית הקברות כדי לקבור שם את מתיהם. מחטיבת משמר הגבולות של הצבא הסובייטי נשלחה אפוא פלוגת חיילים שהיו מופקדים על משמר הגבול שבאותו אזור. בשער המערב עמדו הכן שוטרים רוסיים זנדרים חמורי סבר, כשהם חמושים ברובי הקלצ'ניקוב על כתפיהם, והפסו פיקוד אחראי על כל מעברי הגבולות.

יהודי העיירה, כפי ההסכם שבידם, הגיעו בכל פעם שהיתה לוויה עם ארונם של המת אל שער מעבר הגבול, וביקשו לצאת אל בית הקברות לקבורת המת. השומרים הרוסיים הקפדניים היו בודקים היטב את התכולה, מה יש כאן בדיוק בארון ומצאו מת מכוסה עם טלית... לאחר מכן ספרו בדיוק עשרה אנשים בלבד כפי שנקבע בהסכם ופתחו בפניהם את השער הכבד למעבר הגבול.

אולם במשך הזמן, כאשר הדבר חזר על עצמו שוב ושוב באותה צורה בדיוק, התרגלו השומרים שכשמיגע 'ארון' יש בתוכו מת עם טלית... זו היא 'לוויה', שיוצאים היהודים לקבור את המת בבית הקברות והפסיקו לבדוק אחריהם.

יהודים כדרכם של יהודים, בראותם שהשמירה התרופפה קצת על המציאה, וניצלו את בורותם של השומרים הרוסיים השתיים למחצה, והחלו להבריח סחורות שחורות, שהעלימוס מן המכס היקר והגובה במעטה של 'לוויה'. הם פשוט דחפו לארון סחורה רבה ויקרה, כיסו את הכל עם 'טלית' כראוי, וכך יצאו נושאי המיטה וחילופיהם כביכול ללוויה, שלא היתה אלא סחר-מכר שחור העוקף את כל החוקים, ואילו השומרים הגויים לא ידעו כמו כן להבדיל בין לוויה אמיתית ללוויה מזויפת...

יום אחד בעיצומה של לוויה 'מפוברקת' שכזו, בה ליוו נושאי המיטה סחורה בכמות נכבדה, עצר לפתע השומר הרוסי את כל הלוויה, ודרש במפתיע לערוך חיפוש מדוקדק בתכולת הארון, היהודים

בצעירותו עול תורה ועול מצוות רחמנא ליצלן, ונסחף לאבון לב אחר התנועות החופשיות שהתרכבו להם באותו דור קשה, וכך התדרדר עד דיוטא התחננה.

כראות הרבי שנפתח בליבו פתח תשובה כחודו של מחט, קירבו מאוד באותה נסיעה אריכתא, הוא הושיבו על ידו ברוב אהבה וחביבות, והרבה לשוחח עימו בדברי מוסר וחיוזק, כשהוא מבטירו בתן צדקו שאין שום סיבה להתייאש הלילה, כאשר מבטחים אנו (שמואל ב יד, יד): 'כי לא ידח ממנו נידח', שפירשו בספרים הקדושים שאפילו אותם הנידחים לא יודחו לגמרי, וניתן להמציא להם תיקון טוב.

סופו של דבר, לא עזב אותו יהודי את הצדיק עד שהחזירו בתשובה שלמה, וקיבל על עצמו להקפיד על קלה כבחמורה בכל תג ותג מן הדינים שבשולחן ערוך! ונעשה לחסיד נלהב של הר"ק ממונקאטש ז"ע.

ולמדנו ממוצא טיב מעשה נאמן זה עד היכן מגעת השפעת הזהירות בדרכי אבות, שאפילו יהודי שנתדרדר כל כך לדיוטא התחננה בזכות שמירתו כבדרך אגב על מנהג קטן שראה בבית אבות נעשה זה 'פתח' וכלי טוב להשיבו בתשובה שלמה אל אביו שבשמים.

טיב המעשה שלפנינו התרחש בדור שלאחר השואה האיומה, בערך בשנת תשי"ד לפ"ק, בעיר ניו יורק שבאמריקה, בהיכל ישיבת המפורסמת של הגאון הנודע הר"צ רבי מיכאל בער וויסמענדאל זצ"ל, בעל 'מן המיצר'.

בוקר אחד הופיעה בשערי הישיבה הקדושה אשה אחת כשהיא בוכיה ומתייפחת בדמעות שליש, ומבקשת בדחיפות להתקבל מיידית אצל הרב הגדול, כי יש לה ענין נחוץ ודחוף מאוד. אותה שעה יושב היה הרב בחדר השיעורים, כשהוא מוקף בסגל תלמידיו הגדולים של השיעור הגבוה, באמצע שיעור תורני עמוק שהיה מוסר לפניהם מדי יום.

הסבירו אפוא לאותה אשה, שאין שום דרך קצת להוציא את הרב מן השיעור, האפשרות היחידה שיש בפניה אם היא זקוקה לו כל כך בדחיפות כדבריה היא לעמוד בפתח היכל השיעורים ולבכות כך לפניו, שאז בודאי יתייחס אליה.

ניגשה האשה תיכף אל היכל השיעורים וניצבה בוכיה בפתח ההיכל, וכראות הרב אותה בוכה ומתייפחת, רמז לה לומר לפניו את אשר מעיק על ליבה. היא ניגשה לפני הצדיק בפיך ברכיים, וסיפרה על הצרה הנוראה שניתכה עליה ממש עתה, כאשר הגיע אליה היום בבוקר בנה הצעיר, והודיע לה בנחרצות שהוא עומד להתחתן עם ערלית [גיטעי] רחמנא ליצלן. הדבר כבר מני וגמור עימו, על אף שעונש בכך לגמרי את בית אבותיו ונדע את עצמו בכך מחרם ישראל סבא! ככל שניסתה אימו לדבר על ליבו בבכיות ובתחנונים, שהוא בוגד באבותיו ובאמותיו שבכל הדורות הקדושים לא הועילו דבריה, ולא כלום הארס המר של תאוות אותה ערלית כבר פנפנע בקרב, כשאשה זו, אימו המסורה, לא יודעת את נפשתי, כיצד ניתן להציל? הרב ביקש ממנה להירגע מעט מסערת נפשתי, והחל חוקר במתינות את פרטי המעשה, וביקש בענין החינוך שקיבל הנער, הוא ניסה לברר היכן למד ואיזה חינוך קיבל.

סיפרה האשה ואמרה בהתנצלות שבהיותה ניצולת שואה אשר סבלה רבות בשנות הזעם היו כל חייה קשים ומרים מאוד, וגם לאחר שבוואה כשהגיעה לארצות הברית היתה התאקלמותה קשה ביותר, שכן באותם ימים היה קשה להשיג פרנסה טובה באמריקה. ולכן ריחמה מאוד על הילד שלה שלא יעברו גם עליו כל אותם קשיים, ושתימצא לו פרנסתו ככבוד וכו', ושלה אותו ללימודים באוניברסיטה המקומית והשלימה לו בית את לימודי היהדות...

מוקד הזמנות ספרים • של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א • קו ההזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

ספון אחך והספר אצלך אסס אסלות דני משלוח